

Tora lezen

Piet Warners

**“God als zelfstandig
ervaarbare entiteit in de
menselijke wereld (..) is
voor de mens afwezig. Met
deze eigenlijk onmogelijke
samenvatting laat ik je
achter, in de hoop dat een
en ander je toch positief
te denken geeft.” Dit is de
laatste zin van het hoofdstuk,
waarin Mozes’ vraag
Gods aangezicht te mogen
zien, wordt behandeld
(pagina 169) in het boek
van Rob Cassuto: ‘Reizen
door de Tora’. Ter gerust-
stelling van de schrijver:
wat mij betreft geeft dat
hoofdstuk, maar ook het
hele boek mij positief te
denken.**

Cassuto, jurist en psycholoog, is in de loop van zijn leven teruggekeerd naar zijn Joodse wortels – evenals zijn oom, de bij velen nog bekende George Cassuto z.l. (zijn nagedachtenis zij tot zegen), de hervormde predikant die, zoals hij zelf het uitdrukte ‘weer opdook’ in het Jodendom; aan hem is dit boek opgedragen. De auteur heeft zich sindsdien verdiept in het Joodse gedachtegoed. Daar is dit boek een vrucht van. Bestudering van de Joodse traditie zoals die in de Talmoed en in veel, zeer veel geschriften daarna, zich ontwikkeld heeft. Beter te zeggen: tradities, want het gaat om een buitengewoon kleurrijk geheel, waarin gemeenschappelijk is de concentratie op de eerste vijf boeken van de Bijbel: de Tora. Juist ook als je daar niet zo bekend mee bent, geeft dit boek daar een mooi beeld van. De Tora onderverdeeld in

54 ‘hoofdstukken’: parasjot. In alle synagoges over de hele wereld worden tijdens de sjabbatdienst die 54 hoofdstukken in hun geheel gereciteerd ‘gelayend’ in een jaar.

Inzichten

In 70 hoofdstukken maakt de schrijver een keuze uit al die parasjot en uit wat hij in de traditie gevonden heeft en deelt zijn associaties en inzichten met de lezer. Naast de traditionele uitleg fascineert hem het proces van morele evolutie dat te onderkennen is (pagina 23). Evolutie die een uitdrukking vindt in de die Tien Woorden (Geboden). De hoofdpersonen in de Bijbelverhalen zijn geen zondeloze figuren, maar wel levende mensen in ontwikkeling (pagina 87). Dat wordt bijvoorbeeld mooi getekend in Juda, de naamgever van het Joodse volk en Jozef. Het mooie van omgaan met Joodse traditie(s) is dat niet ge-

BOEKEN

pretendeerd wordt de waarheid te onthullen, maar er wordt een uitleg, een visie gegeven waarover je kunt nadenken, waarin je je eigen nuances en tegenspraak kunt aanbrengen. Het ‘leren’ gaat steeds maar door. Wat die zin in het begin van deze recensie geciteerd, betreft: in feite is God een abstract begrip; elk gesneden beeld/denkbeeld – hoe nodig je beelden ook hebt – is voorlopig. Het spoor van de God van Israël, de Ene, de Eeuwige is slechts achteraf te zien. Al was het maar in het feit dat Israël ondanks alles nog onder ons is...

Ieder die zich wat meer wil verdiepen in Joodse benadering van de Bijbel kan ik aanraden dit boek te lezen. Niet achter elkaar, het is geen roman, maar bij voorbeeld in zeventig dagen. Elke dag een stukje. Het is goed, boeiend geschreven. Je zult er door verrijkt en geprikkeld worden. Ik kijk uit naar het vervolg, als de verdere boeken van de Tora onderzocht worden. Vooral de gedeelten over Leviticus zie ik met spanning tegemoet.

Rob Cassuto: *Reizen door de tijd. Van het Begin naar de Berg: Genesis en Exodus. 193 blz. Uitgave Stichting Pardes, ISBN 978 94 92110 14 5; prijs € 17,50.*

Benefietconcert in Wilhelminakerk

Zondag 11 december geeft het Verenigd Utrechts Symfonie Orkest (VUSO) een benefietconcert in de Wilhelminakerk. De toegang is vrij, maar een vrijwillige bijdrage voor het behoud van de huidige functie van de kerk is zeer welkom.

De Wilhelminakerk aan de Hobbemastraat in Utrecht-Zuidoost is ontworpen door architect H.F. Mertens uit Bilthoven die sterk beïnvloed was door de bouwkunst van de zogeheten Amsterdamse School. De kerk past daardoor goed in de buurt die een aantal grote woonblokken kent die eveneens in die stijl zijn gebouwd. De kerk is nog altijd als kerk in gebruik. Daarnaast vinden er regelmatig concerten plaats. Met een fraaie akoestiek en het publiek nooit ver van de musici verwijderd, is de kerk dan ook in trek als sympathieke concertlocatie.

In het kader van de actie ‘Steun de Wilhelminakerk’ is er iedere derde zondag van de maand een concert. Deze maand treedt het VUSO op. Onder leiding van Reinier Bavinck brengt het orkest een gevarieerd programma met werken van Arriaga, Saint-Georges, Edward Elgar en David E. Stone. Het concert begint om vier uur.

Gebedsweek 2017 heeft thema: ‘Jouw hand, mijn glimlach’

Ook dit jaar wordt er in de Week van Gebed voor de eenheid van de christenen iedere dag een viering gehouden op verschillende locaties in Overvecht. De gebedsweek is van 15 tot en met 22 januari 2017. De liturgische suggesties zijn voorbereid door kerken in Duitsland. Het thema is: ‘Jouw hand, mijn glimlach’. De Raad van Kerken en Missie Nederland hebben gezorgd voor de verspreiding van het materiaal.

Het weekprogramma ziet er als volgt uit: maandag 16 januari om 19.30 uur samenkomst bij het Leger des Heils, Schooneggedreef 27H; dinsdag 17 januari 19.30 uur bij de Vrije Evangelische Gemeente, Ivoordreef 2; woensdag 18 januari om 8.30 uur in de Johannescentrumgemeente, Moezeldreef 400 en om 19.30 uur bij Woongemeenschap Overhoop, Camera Obscuradreef 120; donderdag 19 januari om 19.30 uur bij de Evangelische Broedergemeente, Ivoordreef 2 en op vrijdag 20 januari om 14.30 uur in ‘t Huis aan de Vecht, Costa Ricadreef 9 en ter afsluiting die avond om 19.00 uur in de Sint Rafaëlkerk aan de Lichtenberchdreef 4. De vieringen duren ongeveer een half uur. Iedereen is van harte welkom.

Citypastoraat Domkerk

www.domkerk.nl

Tijdens het weekend van 3 en 4 december vieren we het feit dat de Domcantorij 45 jaar bestaat. In datzelfde weekend besteden we ook aandacht aan het 25-jarig jubileum van Remco de Graas als Domcantor. Deze twee heuglijke feiten beloven veel muzikale luister. Op zaterdag 3 december is er een speciaal Zaterdagmiddagconcert om 15.30 uur. Dan vindt de uitvoering plaats van de Mis in c-moll van Mozart door koor, solisten en orkest van de Domcantorij onder leiding van onze cantor Remco de Graas. Na afloop is er een receptie in de kooromgang.

De volgende dag, op zondag 4 december is er een extra muzikale eredienst om 10.30 uur. Wat er dan zal klinken als musica pro Deo is nog een verrassing. Na afloop van de dienst is er een feestelijk moment met koffie en taart. Dan zullen we niet al-

leen stilstaan bij het jubileum van de Domcantorij maar ook bij het jubileum van onze cantor. Hartelijk welkom op 3 en 4 december in de Domkerk.

EUG Oekumenische Studentengemeente (Janskerk)

www.eug-janskerk.nl

In de advent en de kersttijd gaat de EUG op zoek naar beelden van Maria uit de traditie. Daarbij zien we dat sommige beelden direct terug te voeren zijn op de bijbel, en andere in de geschiedenis ingekleurd zijn door de beleving van de mensen of door verhalen uit boeken die niet in de bijbel terecht zijn gekomen. Arme en vervolgd mensen identificeren zich met de strijdbare Maria, lijdende mensen vinden troost bij de piëta. Mensen herkennen de hoop en verlangen van Maria naar nieuw leven, nieuwe geboorte. Welke betekenis kunnen deze beelden voor ons hebben? Tijdens de vieringen en in doordeweekse activiteiten willen we ons laten inspireren door de veelvoud aan beelden: een overzicht van dit alles is te

WIJKNIEUWS

vinden op de EUG website eug-janskerk.nl/advent. Tijdens de vieringen zullen zo verschillende beelden van Maria centraal staan: fysieke beelden, (bijbel)verhalen, muziek en liederen. Er is een digitale adventskalender: gedurende de advent iedere dag een mail ter inspiratie. Om even stilgezet te worden. Met beelden, teksten, verhalen en doe-dingen. Inschrijven kan via de EUG website eug-janskerk.nl.

Op woensdag 7 december 's avonds vanaf 19.45 uur is er in de Janskerk een avond samen met Dans!kerk. Maria en muziek rond Maria zal ons begeleiden in de dans. We dansen zonder te praten met elkaar en laten ons lichaam en de muziek het gesprek voeren met onszelf, de ander en met God. Op zondag 18 december is er om 15.00 uur het theaterconcert ‘de Mariamonologen’ door theatergroep de Kern in de Janskerk. Dit concert is een voorstelling vol prachtige verhalen, gedichten en nieuwe liedjes, speciaal geschreven voor deze voorstelling. Maar ook het prachtige Salve Regina en wereldmuziek van de Beatles en the Sound of Music. Beleef Maria mee in de Janskerk in deze decembermaand!

Johannescentrumgemeente (Overvecht)

Johannescentrumgemeente voor zoekers en zieners

www.johannescentrum.nl

Het thema van onze vieringen tijdens de adventsperiode is ‘Gelezen in de psalmen’. Meer informatie hierover en over de vieringen van kerstavond en kerstmorgen vindt u elders in dit blad. Hieronder de vieringen in het kort: zondag 27 november psalm 25, ds Toos Wolters, viering van schrift en tafel, zondag 4 december psalm 80, Heleen Ransijn, predikant in opleiding, zondag 11 december psalm 85 ds Toos Wolters, viering van schrift en tafel, zondag 18 december psalm 19 verhaal halen, kerstavond 24 december, in het holste van de nacht, ds Toos Wolters, kerstochtend 25 december, een nieuw begin, ds Toos Wolters. Meer informatie over de vieringen vindt u op onze website www.johannescentrum.nl en onze facebookpagina [facebook.com/johannescentrum](https://www.facebook.com/johannescentrum).

In het vorige nummer van Kerk in de Stad zijn bij het artikel over het labyrint twee gedichten geplaatst. Hoewel de dichters vermeld zijn, is de website waar we de gedichten vonden onvermeld gebleven. Dit is www.labyrintwerk.nl.

Marcus-Wilhelmina

www.marcus-wilhelminakerk.nl

Marcus-Wilhelminakerk
Zondag 4 december, tweede Advent, is de voorganger in de Marcuskerk ds Hans Koops. Organist is Bob van der Linde. Er is tienerdienst en fair-tradeverkoop. In de Wilhelminakerk gaat ds Marian van Giezen voor. Om 17.00 uur is er een vesper in de Nicolaïkerk. Zie voor meer informatie onder Vespers in Zuidoost. Op zondag 11 december, derde Advent, is de voorganger ds Kees Bouman en Bram van Oort bespeelt het orgel. Op 18 december, vierde Advent, is de voorganger in de Marcuskerk ds Hans Koops. We vieren het Heilig Avondmaal. Na de dienst is er zanghalfuurtje. In de Wilhelminakerk gaat ds Marian van Giezen voor.

zie verder pagina 21